

Onbetamelijke uitlatingen

GEGEVENS

Instantie	Kamer voor het notariaat 's-Gravenhage
Datum uitspraak	18-04-2018
Datum publicatie	17-07-2018
Publicatie	TT 2018/50 (Tijdschrift Tuchtrecht), aflevering 3, 2018
Annotator	Höfelt, M.C.J.
ECLI	ECLI:NL:TNORDHA:2018:8
Zaaknummer	17/75
Rechter(s)	mr. G.H.M. Smelt mr. R.R. Roukema mr. L.G. Vollebregt mr. P.H.B. Gorsira mr. H.M. Kolster
Partijen	[klagers], hierna ook te noemen: klagers, advocaat mr. [naam] te [vestigingsplaats], tegen [notaris], notaris te [vestigingsplaats], hierna ook te noemen: de notaris, advocaat mr. P.J. de Groen te Sassenheim.
Regelgeving	Wna art. 93 ; Gedragsregels advocatuur gedragsregel 7 (gedragsregel 31 oud); EVRM art. 10

SAMENVATTING

Een makelaar klaagt over de plaatselijke notaris wegens vermeende schending van de geheimhoudingsverplichting. De Kamer acht de uitingen van de notaris tegen cliënten met betrekkingen tot "praatjes over het makelaarskantoor" niet onbetamelijk en wijst de klacht af.

UITSPRAAK

Kamer voor het notariaat

De procedure

De Kamer heeft kennisgenomen van:

- de klacht, met bijlagen, ingekomen op 7 december 2017,
- het antwoord van de notaris, met bijlagen,
- aanvullende producties van klagers, ingekomen op 5 maart 2018,
- aanvullende producties van de notaris, ingekomen op 9 maart 2018.

De mondelinge behandeling heeft plaatsgevonden op 21 maart 2018. Daarbij waren aanwezig klager [X], bijgestaan door mr. [naam] en de notaris, bijgestaan door mr. De Groen. Van het verhandelde is procesverbaal opgemaakt met daaraan de door beide partijen overgelegde pleitnotities gehecht.

De feiten

Klagers hebben een makelaarskantoor in [vestigingsplaats] en hebben in die hoedanigheid de afgelopen jaren regelmatig contact gehad met de notaris. Tussen klagers en de notaris bestaat geen commerciële relatie.

Op 1 september 2017 is de heer [G] (koper) bij de notaris op kantoor geweest voor het passeren van de akte van levering van een woning aan [adres en woonplaats]. Klagers waren als makelaar betrokken bij de overdracht, maar waren niet aanwezig tijdens het passeren van de akte van levering.

De klacht en het verweer van de notaris

De klacht houdt in dat de notaris zich niet heeft gedragen zoals van haar in de gegeven omstandigheden en gelet op haar positie in het maatschappelijk verkeer mag worden verwacht. Door het niet toepassen van hoor- en wederhoor alsmede schending van de geheimhoudingsplicht heeft de notaris afbreuk gedaan aan de eer en aanzien van het ambt. Daarbij is tevens sprake van smaad.

Op 19 september 2017 heeft klager [X] het volgende e-mailbericht aan de notaris gezonden:

"(...)

Ik begrijp dat jij je zeer negatief, schadelijk en ongefundeerd hebt uitgelaten over mijn kantoor.

Van [G] (koper [adres]) begreep ik dat jij hem naar aanleiding van het feit dat de sleutels kwijt waren hebt gezegd dat "er wel veel gekkere dingen in het verleden op dat kantoor gebeurd zijn". "[X] zou kandidaat-kopers bewust onjuist geïnformeerd hebben en zelf een woning hebben gekocht. De partij die had willen kopen heeft een klacht ingediend bij de NVM en hierdoor is [X] zijn NVM-lidmaatschap kwijt geraakt".

Ik weet niet hoe jij hierbij komt maar de feiten liggen heel anders. Wat jij hebt verteld is pertinent onjuist. Er is tegen mij nooit een officiële klacht bij de NVM ingediend noch is er een tuchtrechtelijk uitspraak gedaan. Je had om z'n minst aan mij kunnen vragen hoe de vork in de steel steekt. Het lijkt mij dat een notaris zich moet beperken tot de feiten en zich dient te onthouden van dergelijke schadelijke uitspraken.

Wij hebben in het verleden wel orze verschillen gehad en ik ga hier zeker professioneel mee om. Ik onthoud mij dan ook van negatieve uitspraken over jouw kantoor.

Het zou jou sieren als je dit ook zo zou doen.

(...)”.

De notaris heeft het volgende aangevoerd. Op 1 september 2017, nadat de notaris de akte van levering had gepasseerd en de verkopende partij was vertrokken, vroeg de heer [G], die geconstateerd had dat klagers alle sleutels die door de verkoper aan klagers waren afgegeven kwijt waren geraakt, aan de notaris of het normaal was dat een makelaar sleutels kwijt raakte en of de notaris wist hoe het kantoor van klagers bekend stond in [vestigingsplaats]. Het betrof een gesprek onder vier ogen tussen de notaris en de heer [G]. De notaris merkte op dat haar geen eerdere gevallen bekend waren van een makelaar die sleutels kwijtraakte. Daarop vroeg de heer [G] of de notaris bekend was met verdere ervaringen met klagers, hoe zij bekend staan in [vestigingsplaats] en of de notaris vaak zaken doet met klagers. De notaris heeft toen aangegeven dat klagers, voor zover haar bekend is, in [vestigingsplaats] niet goed bekend staan omdat er, toen klagers nog NVM-lid waren, sprake zou zijn geweest van een aankoop van een woning van een klant van het makelaarskantoor door klagers zelf, waarna die woning korte tijd erna met een aanzienlijke winst verkocht is. Omstreeks 2012/2013 hadden klagers de erfgenamen van wijlen mevrouw [K] als klant, die hun appartement aan de [adres en vestigingsplaats], via klagers wilden verkopen. Het appartement is toen gekocht door [klagers], (gelieerd aan klagers) voor een bedrag van € 180.000,-. Drie maanden later is het appartement verkocht voor € 230.000,- aan derden. Naar de notaris heeft begrepen heeft een aspirant-koper, die een bod had gedaan dat door klagers was afgewezen, het appartement “gevolgd” en de gang van zaken geconstateerd en daarna het verhaal door heel [vestigingsplaats] verspreid. Kennelijk heeft de NVM er ook lucht van gekregen en hebben klagers daarom hun lidmaatschap opgezegd.

De notaris voert aan met het bovenstaande alleen feiten te hebben bevestigd die haar bekend waren vóór haar gesprek met de heer [G], welke feiten haar meerdere malen door derden – onafhankelijk van elkaar – ter ore ware gekomen. Naar het oordeel van de notaris betreft het hier enerzijds uit openbare bron raadpleegbare kennis (Kadaster en KvK) en anderzijds feiten van algemene bekendheid, althans binnen [vestigingsplaats]. In ieder geval heeft de notaris deze feiten niet in haar hoedanigheid van notaris vernomen.

De notaris begrijpt niet welke op haar rustende verplichting tot geheimhouding zij jegens klagers zou hebben geschonden. De informatie die de notaris heeft gedeeld is geen vertrouwelijke informatie die zij in haar beroepsuitoefening heeft ontvangen.

Klagers geven geen enkel inzicht in de vraag van de notaris hoe zij van het vertrouwelijke gesprek tussen de heer [G] en de notaris op de hoogte is gebracht, aldus de notaris.

De beoordeling van de klacht

Ter beoordeling van de Kamer staat of de notaris heeft gehandeld in strijd met de tuchtnorm als geformuleerd in artikel 93 Wna. Een notaris is aan tuchtrechtspraak onderworpen ter zake van handelen of nalaten in strijd met hetzij enige bij of krachtens deze wet gegeven bepaling, hetzij met de zorg die hij als notaris behoort te betrachten ten opzichte van degenen te wier behoeve hij optreedt, alsmede ter zake van handelen of nalaten dat een behoorlijk notaris niet betaamt.

Klagers verwijten de notaris dat zij zich onheus heeft uitgelaten over klagers en dat zij in strijd met haar geheimhoudingsplicht mededelingen heeft gedaan.

De Kamer overweegt het volgende.

De geheimhoudingsplicht van de notaris strekt zich uit over al hetgeen waarvan hij of zij uit hoofde van zijn of haar werkzaamheid als zodanig kennis neemt. De mededelingen die de notaris over klagers heeft gedaan of zou hebben gedaan, betroffen geen informatie die de notaris in een notaris-cliëntverhouding waren toevertrouwd of die zij anderszins vanwege *haar werkzaamheid als notaris* kende. De enkele omstandigheid dat zij notaris is, maakt niet dat alles wat zij verneemt onder haar geheimhoudingsplicht komt te vallen. Dit klachtonderdeel is ongegrond.

Verder is niet weersproken en kan dus als vaststaand worden aangenomen dat de notaris pas aan de heer [G] de mededelingen heeft gedaan op het moment dat hij doorvroeg over klagers; de notaris heeft de mededelingen niet op eigen initiatief gedaan. De notaris heeft zich evenwel uitgelaten over ‘praatjes’, ook al had zij die van verschillende, niet met elkaar in verbinding staande partijen, gehoord.

Hoewel het beter ware geweest als de notaris zich (nog meer) op de vlakte had gehouden, zijn de uitlatingen niet dusdanig dat zij tot het oordeel leiden dat het doen daarvan onbetamelijk was.

Dit klachtonderdeel is ongegrond.

De beslissing

De Kamer voornoemd:

verklaart de klacht op alle onderdelen ongegrond.

NOOT

Over beweerdelijk onbetamelijke of ongepaste uitlatingen bestaat maar weinig notarieel tuchtrechtelijke jurisprudentie. Kennelijk laten notarissen zich meestal uit op een wijze die “gepast” is, “notaris waardig” en “zoals een behoorlijk notaris betaamt”. Daarom valt deze korte beslissing van de Kamer voor het notariaat te Den Haag van 18 april 2018 op.

Precies een jaar eerder – op 18 april 2017 – oordeelde de Kamer voor het Notariaat te Arnhem ook over een klacht naar aanleiding van uitlatingen van een notaris (ECLI:NL:TNORARL:2017:15). Die uitlatingen moesten volgens klager als smaad worden gekwalificeerd. De notaris verveerde zich daartegen door te stellen dat de tuchtrechter niet bevoegd is om te oordelen over de beschuldiging van smaad; dat zou de civiele rechter moeten zijn. De Kamer oordeelde toen dat het klachtrecht wel degelijk de mogelijkheid biedt om over dit soort onderwerpen te klagen onder de noemer van “handelen of nalaten dat een behoorlijk notaris, toegevoegd notaris of kandidaat-notaris betaamt”.

Is met die beslissing de poort opengezet voor meer klachten over de aard van uitspraken van notarissen? Dat lijkt niet het geval. De hier gepubliceerde uitspraak is sindsdien de eerste van dien aard.

In het geschil dat tot de zojuist genoemde beslissing van 18 april 2017 leidde, werd de notaris verweten dat hij klager een "idiot" zou hebben genoemd. Ook zou het ongepast zijn om bepaalde e-mailcorrespondentie – waarin de toon steeds grimmiger werd – door te sturen aan derden. De Kamer voor het notariaat te Arnhem verklaarde de klacht gegrond en legde de notaris een waarschuwing op. De notaris had er volgens de Kamer beter voor een andere wijze van communiceren kunnen kiezen.

Naar aanleiding van een klacht over de inhoud van een brief van een notaris, oordeelde de Kamer voor het notariaat te 's-Hertogenbosch op 16 december 2015 dat de notaris in die brief aanmatigende uitspraken had gedaan (ECLI:NL:TNORSHE:2015:25). De uitspraak "*O.K. de, niet bepaald armlastige kinderen, konden weer een leuk bedrag cash beuren*" was volgens de Kamer weliswaar niet klachtwaardig, maar wel zeer aanmatigend. Dergelijke uitspraken sieren de beroepsgroep niet, aldus de Kamer. De klacht jegens de notaris werd daarom deels gegrond verklaard, zij het zonder maatregel.

In de hier gepubliceerde zaak liep het beter af voor de notaris. De Kamer achtte de uitspraken van de notaris niet onbetamelijk. Toch krijgt de notaris een (lichte) tik op de vingers: hij had er beter aan gedaan zich niet uit te laten over "praatjes" met betrekking tot het plaatselijke makelaarskantoor, ook al had zij die van verschillende partijen gehoord en had zij de mededelingen niet uit eigen initiatief gedaan, maar naar aanleiding van vragen van zijn cliënt. Het was volgens de Kamer beter geweest als de notaris zich op de vlakte had gehouden.

Over de wijze waarop advocaten zich uitlaten is wel meer tuchtrechtelijk jurisprudentie geweest. Zouden advocaten vaker de grenzen van de betamelijkheid van hun uitspraken overschrijden dan notarissen? Of maakt de aard van het beroep van advocaat nu eenmaal dat hij zich eerder dan de notaris in het grensgebied bevindt?

Naar mijn mening is dat laatste het geval. Het verschil tussen de onpartijdigheid van de notaris en de partijdigheid van de advocaat, maakt immers dat een advocaat per definitie eerder uitspraken doet die een ander – de wederpartij – niet welgevallig zijn.

Niet als notarissen dienen de uitspraken van advocaten in het openbaar "discreet, eerlijk en waardig" te zijn en mag het optreden van de advocaat het vertrouwen in de beroepsgroep niet schaden (vgl. EHRM 30 november 2006, *NJ 2007/368*, Veraart en de toelichting op gedragsregel 7 (nieuw)). Conform gedragsregel 7 (gedragsregel 31 oud) mag de advocaat daarbij niet de grenzen overschrijden van de aan hem in zijn hoedanigheid van advocaat toekomende vrijheid.

Volgens vaste rechtspraak van het Hof van Discipline komt een advocaat een grote mate van vrijheid toe om de belangen van zijn cliënt te behartigen op een wijze die hem, in overleg met zijn cliënt, goedgevallig (bijv. ECLI:NL:TADRARL:2017:106). Het tuchtrecht dient niet ter beknotting van die vrijheid (ECLI:NL:TADRSGR:2015:80). Tegelijkertijd is die vrijheid niet onbeperkt en kan deze – onder meer – worden ingeperkt indien de advocaat zich onnodig grievend uitlaat over de wederpartij

In de hiervoor aangehaalde tuchtrechtelijke jurisprudentie wordt gesteld dat deze beperking van de vrijheid van de advocaat niet alleen strekt ter bescherming van de wederpartij die zich gegriefd zou kunnen voelen door bepaalde uitspraken, maar in onze democratische samenleving dringend noodzakelijk is in het belang van een behoorlijke rechtsbedeling waarin de advocaat binnen en buiten het hem toegekende procesmonopolie een wezenlijke rol vervult.

Bij de beoordeling van de uitspraken van een advocaat maakt het overigens verschil of hij uitspraken doet in een procedure dan wel daarbuiten en of hij met die uitspraken het belang van zijn cliënt dient (vgl. ECLI:NL:TADRSGR:2013:58). Ook voor notarissen geldt dat het verschil maakt of de gewraakte uitspraken worden gedaan in het kader en bij wege van verweer tegen een klacht. De notaris heeft daarbij voor het opwerpen van stellingen en standpunten een grotere mate van vrijheid dan in het geval hij zich publiekelijk uitlaat (ECLI:NL:TNOKBRE:2011:YC0756 en ECLI:NL:TNORARL:2017:28).

Mr. M.C.J. Höfelt

Advocaat bij Van Doorne N.V en redactielid van Tijdschrift Tucht recht.

Copyright 2019 - Sdu - Alle rechten voorbehouden.